Sut allwn ni gadw'r Comin yn ddiogel i'r anifeiliaid?

Trosolwg

Mae dysgwyr yn myfyrio ar ddelwedd gartŵn i ysgogi eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth flaenorol am beryglon i anifeiliaid trwy ddychmygu eu bod yn un o'r anifeiliaid. Maent yn datblygu stribed cartŵn o 'Diwrnod ym mywyd' eu hanifail ar ôl cynnal ymchwil. Maent yn datblygu stribed cartŵn o 'Diwrnod ym mywyd' eu hanifeiliaid ar ôl cynnal ymchwil. Ar ôl ymweld â'r Comin, mae dysgwyr yn cynhyrchu poster neu hysbysfwrdd i ddweud wrth ymwelwyr sut orau i ymddwyn ar y Comin i warchod yr anifeiliaid. Cyflwynir y Cod Cefn Gwlad i ddysgwyr a gofynnir iddynt ddefnyddio'r hyn y maent wedi'i ddysgu i ddatblygu eu Cod Cyffredin eu hunain a'i gyflwyno ym mha bynnag gyfryngau a ddewisant.

Cyfleoedd i ddatblygu...

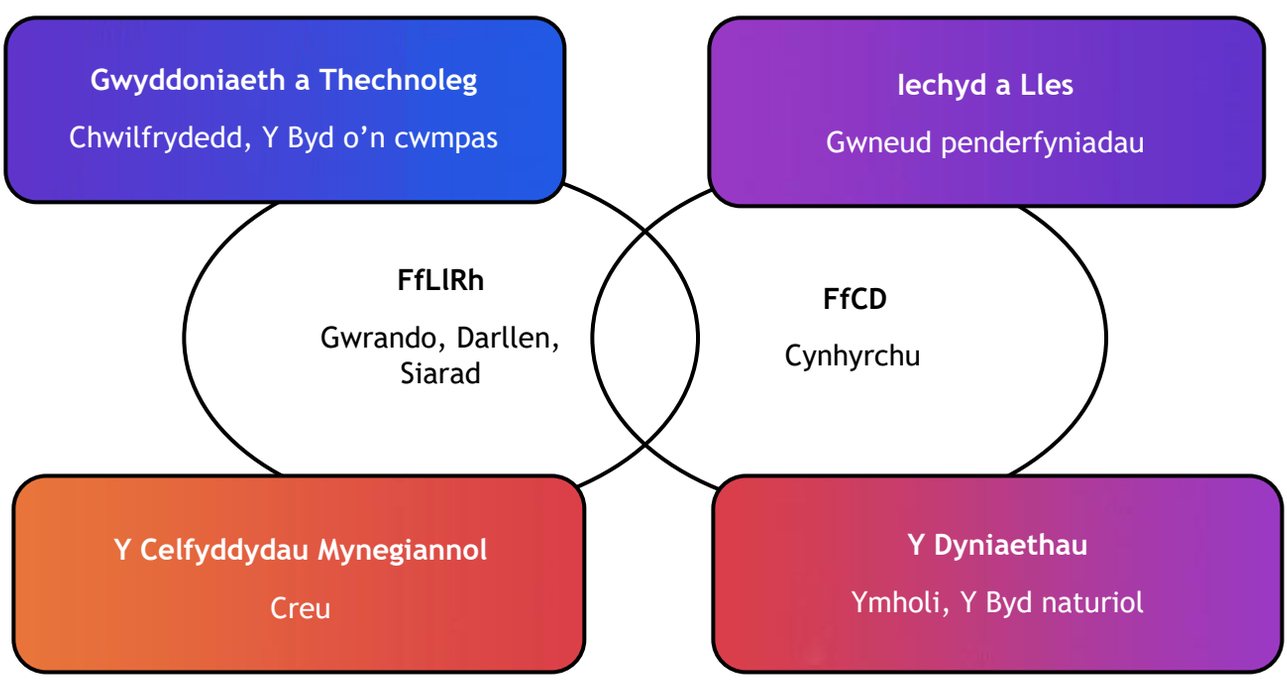

Adnoddau sy'n ofynnol ar gyfer y gweithgaredd

- Mynediad i'r rhyngrwyd
- Camera, ffôn clyfar neu dabled

Adnoddau wedi eu cynnwys gyda'r gweithgaredd hwn

1. Delwedd gartŵn yn dangos peryglon i anifeiliaid.
2. Gwefannau ar gyfer y Cod Cefn Gwlad:
   Cyfoeth Naturiol Cymru – fersiwn hir
   https://naturalresources.wales/days-out/the-countryside-codes/the-countryside-code/?lang=cy
   Cyfoeth Naturiol Cymru - pamffled
   https://naturalresources.wales/media/1369/the-countryside-code.pdf
   Cyfoeth Naturiol Cymru – fersiwn Covid dwyieithog fer
   https://cdn.naturalresources.wales/media/691936/countryside-code-summary.pdf
   Fideo - Y Cod Cefn Gwlad:
   https://www.youtube.com/watch?v=lMLHrBtLMTI
3. Cwestiynau ffocws a awgrymir mewn setiau, sy'n ymwneud â phob tasg, y gellir eu rhoi i bob pâr/grŵp wrth iddynt ddechrau pob tasg. I'r gwrthwyneb, gall yr athro ddefnyddio'r cwestiynau hyn.

Sut i gynnal y gweithgaredd

Tasg 1: Pa beryglon mae anifeiliaid yn eu hwynebu?

Rhowch **Adnodd 1** i grwpiau bach o ddysgwyr a gofynnwch iddynt ddychmygu eu bod yn anifail yn y ddelwedd gartŵn. Gwahoddwch y dysgwyr i ystyried yr hyn a allai fod yn berygl iddynt yn y ddelwedd gartŵn. Efallai y bydd dysgwyr yn rhannu eu syniadau gyda'r dosbarth ac yn dweud pa un yw'r perygl mwyaf yn eu barn nhw ac yn egluro eu rhesymu.

Cwestiynau a awgrymir

- Beth allai fod yn berygl i chi yn y cartŵn? Pam ydych chi'n meddwl ei fod yn berygl?
- Sut gallai hyn fod yn berygl i chi? Sut ydych chi'n gwybod?
- Pa niwed y gallech chi ei gael? Beth sy'n gwneud i chi feddwl hynny?
- Sut y gellid atal y perygl hwn? Pam fyddai hynny'n gweithio?
- Beth fyddai'r perygl mwyaf i chi? Pam ydych chi'n meddwl hynny?
- Beth allai pobl ei wneud i'ch helpu chi os ydyn nhw ar dir lle rydych chi'n byw? Pam fyddai hyn yn eich helpu chi?
- Beth na fyddech chi eisiau i bobl ei wneud ar dir lle rydych chi'n byw? Pam?

COMIN GELLIGAER & MERTHYR COMMON
Cronfa Amaethyddol Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig: Ewrop yn Buddsoddi mewn Ardaloedd Gwledig
European Agricultural Fund for Rural Development: Europe Investing in Rural Areas
Llywodraeth Cymru Welsh Government

Tasg 2: Sut allwn ni adrodd stori eich anifail?

Gofynnwch i'r dysgwyr ddarganfod mwy am yr anifail maen nhw wedi'i ddewis yn y ddelwedd gartŵn. Gallai hyn fod trwy lyfrau, siarad â ffermwyr neu ymchwil ar y we, ac ati. Byddai angen iddynt ddarganfod sut mae'r anifail a ddewisir yn byw, yn bwyta, yn cysgu, ac ati. Yna, gofynnwch iddynt gynhyrchu stribed cartŵn o'r enw 'Diwrnod ym mywyd…' sy'n dangos sut mae'r anifail yn ymdopi, neu beidio, gydag o leiaf un o'r peryglon yn nelwedd y cartŵn. Efallai y bydd angen cyflwyno dysgwyr i'r term 'stribed cartŵn' trwy ddangos fersiynau syml o stribedi iddynt gan ddefnyddio 4 i 6 o fframiau.

Cwestiynau a awgrymir

- Pa anifail ydych chi wedi'i ddewis? Pam wnaethoch chi ddewis yr anifail hwn?
- Beth ydych chi'n ei wybod am yr anifail hwn? Sut ydych chi'n gwybod hyn?
- Beth arall ydych chi eisiau ei wybod am eich anifail? Sut y byddwch chi'n darganfod hyn? Pam ei wneud fel hyn?
- Beth yw stribed cartŵn? Ble ydych chi wedi gweld un o'r blaen?
- Sut allwch chi wneud stribed cartŵn o un diwrnod ym mywyd eich anifail? Beth fydd ei angen arnoch chi?
- Faint o fframiau fyddwch chi'n eu defnyddio? Pam?
- Pa beryglon y bydd eich anifail yn eu hwynebu? Sut bydd eich anifail yn ymdopi â'r peryglon?

Tasg 3: Sut allwn ni gael pobl i ymddwyn yn dda o amgylch anifeiliaid?

Efallai yr hoffech fynd â dysgwyr mewn grwpiau bach i'r Comin fel y gallant weld, ac o bosibl dynnu lluniau a gwneud nodiadau am yr anifeiliaid y gallant eu gweld. Gofynnwch i'r dysgwyr ystyried sut y gallent berswadio pobl i ymddwyn yn fwy cyfrifol o amgylch yr anifeiliaid ar y Comin. Gwahoddwch nhw i ddefnyddio eu syniadau i ddylunio poster neu hysbysfwrdd i gyfleu ymddygiadau priodol i bobl leol ac ymwelwyr ar y Comin.

Cwestiynau a awgrymir

- Pa anifeiliaid sydd ar y Comin? Sut ydych chi'n gwybod?
- Beth yw'r prif bethau rydych chi am iddynt beidio digwydd? Pam?
- Pa syniadau ydych chi am eu dangos yn eich poster/bwrdd poster? Pam?
- Sut allech chi ddangos eich syniadau?
- Beth allai fod y ffordd orau i'w dangos nhw? Pam ydych chi'n meddwl hynny?
- Sut y byddwch chi'n perswadio pobl i wrando? Pam y gallai hyn eu perswadio?
- Sut y byddwch chi'n trefnu'ch poster/bwrdd poster? Pam?

Tasg 4: Beth yw'r Cod Cefn Gwlad?

Mae yna lawer o fersiynau o'r Cod Cefn Gwlad ar wahanol wefannau. Daw'r rhai a ddefnyddir yn y gweithgaredd hwn o Adnoddau Naturiol Cymru. Darperir dolen fideo wedi'i hanimeiddio hefyd.

Gan ddechrau gyda'r clip fideo, fe allech chi ddangos hwn i adael i ddysgwyr feddwl pa reolau y dylid eu dilyn wrth ymweld â chefn gwlad.

Tri phrif faes y cod yw: Parchwch bobl eraill, Gwarchodwch yr amgylchedd naturiol a Mwynhewch yr awyr agored. Gallech gyflwyno'r tri chysyniad hyn i ddysgwyr a gofyn iddynt drafod mewn grwpiau bach pa gamau sydd eu hangen yng nghefn gwlad i wneud i bob un o'r pethau hyn ddigwydd. Yna, dangoswch un o adnoddau'r Cod Cefn Gwlad iddynt (**Adnodd 2**) a'u helpu i'w ddehongli fel eu bod yn deall yr ystyr. Fe allech chi ofyn iddyn nhw ddatblygu eu Cod Cyffredin (cefn gwlad) ar gyfer y Comin. Gallent ddefnyddio'r un cysyniadau neu ddatblygu eu cysyniadau eu hunain. Er mwyn cyflwyno eu cod i eraill, gallent dynnu llun, creu poster neu stribed cartŵn neu ddefnyddio apiau fel Sway neu Padlet, ac ati. Gadewch y penderfyniad ynghylch y cyfryngau a ddefnyddir i bob grŵp o ddysgwyr.

Cwestiynau a awgrymir

- Beth yw'r rheolau y mae'r anifeiliaid yn siarad amdanynt yn y clip fideo?
- Ydych chi'n cytuno â'r rheolau hyn? Pam/pam ddim?
- Beth yw tair prif ran y Cod Cefn Gwlad?
- Yn eich grŵp, trafodwch un o'r rhannau. Beth mae hyn yn ei olygu? Pa ymddygiad ddylai pobl ei wneud fel eu bod yn dilyn hyn? Pa ymddygiadau na ddylai pobl eu gwneud? Pam?
- Sut allwch chi ysgrifennu eich cod cefn gwlad eich hun ar gyfer y Comin?
- Pa rai o'ch syniadau o Dasg 3 ddylech chi eu cynnwys? Pam?
- Beth ddylai eich Cod ei gynnwys? Pam?
- Sut allwch chi gyflwyno'ch Cod? Beth yw'r gwahanol ffyrdd?
- Pa un yw'r ffordd orau o gyflwyno'ch Cod Cyffredin? Pam ydych chi'n meddwl hyn?

Adnodd 1: Delwedd gartŵn yn dangos peryglon i anifeiliaid

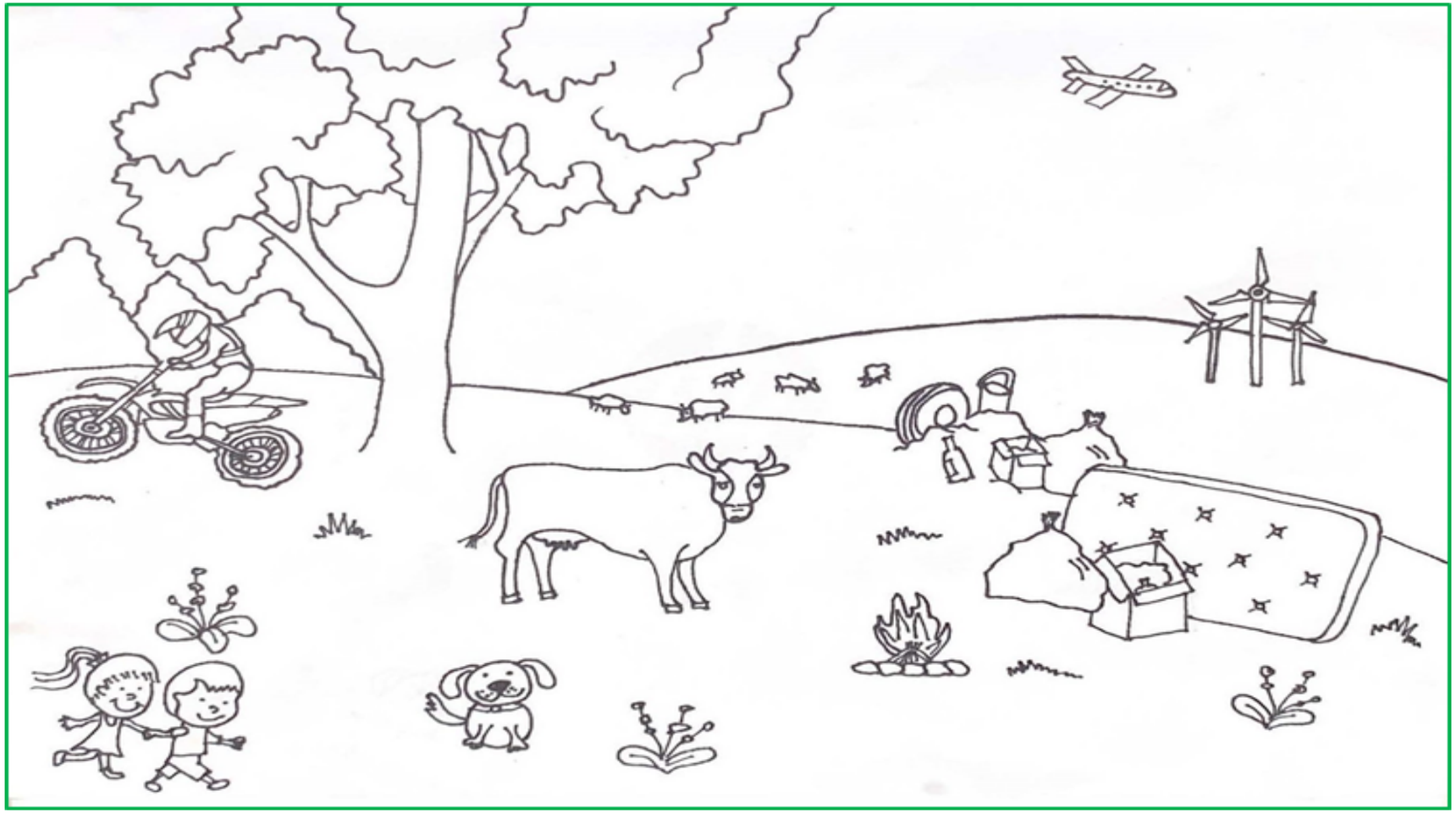

Adnodd 3: Cwestiynau ffocws a awgrymir

Tasg 1: Pa beryglon mae anifeiliaid yn eu hwynebu?

- Beth allai fod yn berygl i chi yn y cartŵn? Pam ydych chi'n meddwl ei fod yn berygl?
- Sut gallai hyn fod yn berygl i chi? Sut ydych chi'n gwybod?
- Pa niwed y gallech chi ei gael? Beth sy'n gwneud i chi feddwl hynny?
- Sut y gellid atal y perygl hwn? Pam fyddai hynny'n gweithio?
- Beth fyddai'r perygl mwyaf i chi? Pam ydych chi'n meddwl hynny?
- Beth allai pobl ei wneud i'ch helpu chi os ydyn nhw ar dir lle rydych chi'n byw? Pam fyddai hyn yn eich helpu chi?
- Beth na fyddech chi eisiau i bobl ei wneud ar dir lle rydych chi'n byw?

Tasg 2: Sut allwn ni adrodd stori eich anifail?

- Pa anifail ydych chi wedi'i ddewis? Pam wnaethoch chi ddewis yr anifail hwn?
- Beth ydych chi'n ei wybod am yr anifail hwn? Sut ydych chi'n gwybod hyn?
- Beth arall ydych chi eisiau ei wybod am eich anifail? Sut y byddwch chi'n darganfod hyn? Pam ei wneud fel hyn?
- Beth yw stribed cartŵn? Ble ydych chi wedi gweld un o'r blaen?
- Sut allwch chi wneud stribed cartŵn o un diwrnod ym mywyd eich anifail? Beth fydd ei angen arnoch chi?
- Faint o fframiau fyddwch chi'n eu defnyddio? Pam?

Tasg 3: Sut allwn ni gael pobl i ymddwyn yn dda o amgylch anifeiliaid?

- Pa anifeiliaid sydd ar y Comin? Sut ydych chi'n gwybod?
- Beth yw'r prif bethau rydych chi am iddynt beidio digwydd? Pam?
- Pa syniadau ydych chi am eu dangos yn eich poster/bwrdd poster? Pam?
- Sut allech chi ddangos eich syniadau?
- Beth allai fod y ffordd orau i'w dangos nhw? Pam ydych chi'n meddwl hynny?
- Sut y byddwch chi'n perswadio pobl i wrando? Pam y gallai hyn eu perswadio?

Tasg 4: Beth yw'r Cod Cefn Gwlad?

- Beth yw'r rheolau y mae'r anifeiliaid yn siarad amdanynt yn y clip fideo?
- Ydych chi'n cytuno â'r rheolau hyn? Pam/pam ddim?
- Beth yw tair prif ran y Cod Cefn Gwlad?
- Yn eich grŵp, trafodwch un o'r rhannau. Beth mae hyn yn ei olygu? Pa ymddygiad ddylai pobl ei wneud fel eu bod yn dilyn hyn? Pa ymddygiadau na ddylai pobl eu gwneud? Pam?
- Sut allwch chi ysgrifennu eich cod cefn gwlad eich hun ar gyfer y Comin?
- Pa rai o'ch syniadau o Dasg 3 ddylech chi eu cynnwys? Pam?
- Beth ddylai eich Cod ei gynnwys? Pam?

Llywodraeth Cymru Welsh Government